

Ruïnes del primitiu mas Feixes de Coaner

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Demarcació de Coaner
Emplaçament	Ctra. BV-3002 al Km. 4 (Feixes de Coaner) camí oest, sud i est uns 700 m, aquí corriol W uns 100 m
Alçada:	390

Coordenades:

Latitud:	41.84506
Longitud:	1.68643
UTM Est (X):	390949
UTM Nord (Y):	4633408

Classificació

Número de fitxa	08229 - 230
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Jaciment arqueològic
Estil / època:	Medieval Modern
Segle	XII-XVI
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	En ruïna, zona coberta per la vegetació
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Accés	Difícil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08229A013001370000MG

Fitxes associades:

[Església de Sant Martí de les Feixes](#)

[Les Feixes de Coaner](#)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana

Descripció

Ruïnes del primitiu mas de les Feixes de Coaner, situat a l'indret anomenat les Solanes, uns 400 m al nord-est de l'actual emplaçament de la masia. Aquesta antiga construcció es troba al costat de l'església originària de Sant Martí de les Feixes, d'estil romànic; concretament, uns 20 m a llevant, vora el corriol d'accés i enmig d'un terreny en pendent més o menys terrassat del qual deu provenir el topònim de les Feixes de Coaner. Les restes constructives de l'antic mas consisteixen en diversos murs molt derruïts, que es conserven fins a una alçada màxima d'un metre. Es tracta, en algun cas concret, de paraments fermes i afaïçonats amb carreus més o menys escairats que denoten una construcció sòlida i de qualitat. Tanmateix, l'estat actual de les restes no permet deduir quina era l'estructura de l'edificació, que devia ocupar una superfície considerable.

Història

Originàriament aquest mas estava situat al lloc de la Solana, on hi ha les restes de l'església romànica de Sant Martí de les Feixes. Gràcies al llibre "Història de les Feixes" podem resseguir la seva trajectòria amb força detall. El seu autor és Josep Martí FEIXAS MERCADAL (1928), el qual per escriure'l es va basar en l'anomenat "Llibre Gran", que és una recopilació de documents antics de la masia actualment en poder de col·leccionistes privats. Les primeres notícies del mas es remunten al segle XII quan n'era propietari Guillem Feixas, que devia néixer l'any 1180. El seu fill i hereu, Pere Feixas, es casà amb Elisenda Fontanet, filla del senyor de Coaner. Aquest fet denota la importància de la família que vivia en aquest mas, cosa que es mantingué en els anys successius. Des d'aleshores es té notícia dels diferents hereus del mas, que van conservar sempre el cognom Feixes encara que hi hagués un matrimoni entre hereva i pubill. L'any 1595 Andreu Feixas va fer la construcció del mas en l'emplaçament actual i l'antic va quedar deshabitat. D'aquest any és la inscripció més antiga en una llinda del mas. El 1616 Andreu Feixas de Sala fou enterrat amb l'assistència de 35 capellans, i després es celebrà el funeral amb 52. Aquest fet demostra que els Feixes s'havien mantingut com una de les famílies més acabalades de la zona, un estatus que continuaria en els segles següents mitjançant enllaços matrimonials amb les principals nissagues. Al llarg dels anys l'heretat de les Feixes va expandir-se amb la incorporació de diversos masos de l'entorn. L'evolució de la finca queda reflectida en diversos mapes que il·lustren l'esmentat llibre de J. M. Feixas. El següent hereu, Jacint Feixas, va portar a terme importants obres: el 1621 va fer els corrals, el 1633 va fer el molí fariner i el pou de glaç, els quals aportaven uns ingressos complementaris per a l'economia del mas. Aquest mateix any també féu construir les torrelles o garites defensives als angles de la casa. Se sap que Jacint morí assassinat el 1649 per uns bandolers a l'antic camí ral de Manresa a Barcelona, en el tram de coll de Davi. A partir del segle XVII la família Feixas comença a tenir molts fills i es reforça la figura de l'hereu, mentre que els fadristerms solen optar per la vida eclesiàstica. Els Feixes van obtenir llicència del bisbe en dues ocasions (1671 i 1712) per enterrar els seus difunts a les capelles de la casa, i novament el 1882, quan això s'havia prohibit expressament per Reial Ordre. L'any 1873 la família Feixes va anar a viure a Camps i Josep M. Feixas Mercadal va romandre al mas per fer-se càrrec de l'administració del patrimoni. És l'autor de llibre ja esmentat sobre la història de la masia. Els Feixes van continuar vinculats al mas uns quants anys. A principis del segle XX l'hereu era Guillem Feixes. Durant la Guerra civil la masia fou ocupada per un batalló de soldats. El 1945 Guillem fou succeït per Sabino Feixes, que va perdre la casa i la finca el 1948. A continuació el mas va tenir diversos propietaris fins que l'any 1960 el va comprar Joan Serra Llobet. En aquesta època la casa tenia electricitat produïda per una dinamo al salt d'aigua del molí. El nou propietari va fer gestions per aconseguir que hi arribés la xarxa corrent d'electricitat (1969), el telèfon i l'aigua corrent.

Aleshores encara hi vivien masovers. Els últims van marxar el 1976 a causa de les dificultats per poder sobreviure de l'agricultura. L'any 2002 es va vendre una part important de les terres perifèriques de la finca. L'actual propietari, Joan Serra Peris, ha portat a terme reformes a la casa i l'ha rehabilitat amb bon gust i sensibilitat. Una part de l'habitatge es destina a allotjament rural, i les estances inferiors acullen una exposició sobre les activitats tradicionals del mas.

Bibliografia

BENET, Albert; DUOCASTELLA, Anna M. (1988). "Sant Mateu de Bages", Història del Bages, Manresa, Parcir Edicions Selectes, p. 411. FERRER ALOS, Llorenç (2003). Masies de Catalunya. Fundació Caixa de Manresa; Angle Editorial, col·lecció Patrimoni Artístic de la Catalunya Central, 10; Manresa. MARTÍ FEIXAS, Josep (1928). Història de les Feixas, Manresa. PALAU RAFECAS, Salvador (1944). 800 molins fariners de Catalunya, 1944. PERARNAU LLORENS, Jaume (1992). Els pous de glaç de la comarca del Bages, Centre d'Estudis del Bages, , Quaderns, núm. 5, Manresa. SERRA PERIS, Joan (2003). Les Feixes de Coaner (edició particular).

